Muistio

Työelämä
Vesa Rantahalvari

9.11.2022

Hallituksen esitys eduskunnalle sairausvakuutuslain 2 ja 3 luvun muuttamisesta (HE 237/2022 vp)

Lakiesityksen tavoitteena on toteuttaa hallituksen linjaamat sairausvakuutuksen yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvausten säästöt vuoden 2023 alusta. Osa yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvausten varoista kohdennettaisiin hyvinvointialueiden yleiskatteelliseen rahoitukseen.

Eduskunnan tulee hylätä tämä lakiesitys seuraavin perustein:

Esitys näiden korvausten leikkaamisesta perustuu ideaan rahoittaa ns. henkilöstömitoituksen tiukennuksen aiheuttamat lisäkustannukset leikkaamalla yksityisen hoidon ja tutkimuksen korvauksia. Idea on vailla asiallista pohjaa seuraavista syistä.

Yksityisen hoidon ja tutkimuksen korvausten leikkaaminen ei säästäisi julkisia menoja. Tämä johtuu siitä, että osa näillä korvauksilla tuetusta palveluista siirtyisi julkisen terveydenhuollon hoidettavaksi ja rahoitettavaksi. Arvio siitä, että tätä siirtymää ei juuri tapahtuisi on väärä. Siirtymä olisi niin suuri, että korvausten leikkaus päinvastoin kasvattaisi julkisia menoja.

Henkilöstömitoituksen kiristäminen on kääntymässä alkuperäistä tavoitettaan vastaan. Palvelut eivät parane, vaan heikkenevät, koska hoiva-aloja vaivaa suuri henkilöstöpula. Sen seurauksena asiakaspaikkoja on jouduttu ja joudutaan jatkossakin supistamaan.

Koronapandemia on vaikeuttanut entistään hoitoon pääsyä. Hoitovelka on kertynyt ennätysmäiseksi. Hyvinvointialueet ovat käynnistämässä palvelujen järjestämistä. Nämä seikat huomioon ottaen on hyvin epätarkoituksenmukaista rasittaa julkista terveydenhuoltoa sen asiakasmäärää kasvattamalla ja pidentää jo ennestään pitkiä hoitojonoja.

Yksityisen hoidon ja tutkimuksen korvauksilla tuetaan monien palvelujen hankintaa, joita ei käytännössä edes saa julkisesti järjestettynä. Näiden korvausten leikkaamiseen sijaan tulisi pohtia, miten korvausjärjestelmään kehittämällä voitaisiin paikata julkisen terveydenhuollon katvealueita.

Hallitusta ei tunnu huolettavan yksityisen hoidon korvausten leikkausten vaikutukset eriarvoisuuteen. Hyvin toimeentulevilla on jatkossakin mahdollisuudet hankkia yksityistä terveydenhuoltoa omalla rahalla tai työnantajan järjestämänä.

Yksityisen hoidon ja tutkimuksen korvauksilla on vankka kansalaisten tuki. Sekin puoltaa korvausjärjestelmän säilyttämistä. Leikkaamisen sijaan korvauksia tulee parantaa.